

Sygn. akt VI GC 323/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Protokolant: Barbara Ćwiok

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2017 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: M. K.

przeciwko: W. S. (1)

o rozwiązanie spółki jawnej i przyznanie prawa do przejęcia majątku spółki z obowiązkiem rozliczenia

I. rozwiązuje (...) Spółkę Jawną z siedzibą w O. zawartą pomiędzy stronami sporu w dniu 19 grudnia 2011 r. przed notariuszem D. W. prowadzącą Kancelarię Notarialną w R. - Repertorium A numer (...),

II. przyznaje powodowi M. K. prawo do przejęcia majątku (...) Spółki Jawnej z siedzibą w O., z obowiązkiem rozliczenia się z pozwanym W. S. (1) zgodnie z art. 65 k.s.h.,

III. zasądza od pozwanego W. S. (1) na rzecz powoda M. K. kwotę 63.717,00 zł (sześćdziesiąt trzy tysiące siedemset siedemnaście złotych 00/100) tytułem kosztów postępowania.

Sygn. akt VI GC 323/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 6 grudnia 2017 r.

Pozwem wniesionym przeciwko W. S. (1), powód M. K. wniósł o : rozwiązanie (...) Spółki jawnej w O. związanej na podstawie umowy zawartej pomiędzy stronami w dniu 19 grudnia 2011r. z ważnych powodów leżących po stronie pozwanego; a także o przyznanie powodowi M. K. prawa do przejęcia majątku ww. Spółki, z obowiązkiem rozliczenia się z pozwanym W. S. (1). Nadto powód wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego kosztów sądowych według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w dniu 19 grudnia 2011 r. strony zawarły umowę (...) Spółki jawnej w O., na podstawie której zobowiązali się wnieść wkłady: W. S. (1) - wkład pieniężny w kwocie 200 000 zł; M. K. – wkład niepieniężny o łącznej wartości 155 000 zł, na który składało się prawo własności nieruchomości - działki nr (...) położonej w O. - o wartości 95 000 zł oraz dokumentacja techniczna o łącznej wartości 60 000 zł (projekt techniczny pod nazwą „Budowa budynku stacji obsługi kontroli pojazdów”, pozwolenie na budowę,

przekwalifikowanie gruntów rolnych). Celem założenia Spółki miało być przeprowadzenie Inwestycji polegającej na budowie Stacji Diagnostycznej Kontroli Pojazdów. Powód wskazywał, iż w związku z tym, jeszcze przed formalnym założeniem Spółki uzyskał dofinansowanie ze środków unijnych. Inwestycja została zrealizowana, jednakże ujawniły się okoliczności wskazujące na nierzetelne działania pozwanego w trakcie jej wykonywania, oszustwa finansowe, a przy tym niemożność pozytywnego zakończenia rozliczenia z tytułu uzyskanego dofinansowania oraz obawa o konieczność zwrotu otrzymanych środków.

Powód wskazywał na następujące okoliczności (ważne powody) leżące po stronie pozwanego W. S. (1) uzasadniające rozwiązanie Spółki oraz przejście całego jej majątku przez powoda:

- nieprawidłowości związane z realizacją inwestycji - budowy i wyposażenia Stacji Kontroli Pojazdów z warsztatem mechaniczno - wulkanizacyjnym finansowanej ze środków unijnych, w tym min. przedłożenie nierzetelnych dokumentów, doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 260 000 zł Generalnego Wykonawcy robót budowlanych w ramach ww. Inwestycji K. F., nieprzeprowadzenie obligatoryjnego przetargu nieograniczonego na wybór Wykonawcy inwestycji, nieprzekazanie żądanej dokumentacji podczas kontroli prowadzonej przez Urząd Marszałkowski, co stanowić może bezpośrednią podstawę do domagania się przez Urząd Marszałkowski (...) od Spółki zwrotu całej wypłaconej dotychczas kwoty dotacji;

- prowadzenie przez pozwanego działalności sprzecznej z interesami Spółki oraz działalności konkurencyjnej. Pozwany W. S. (1) w ramach indywidualnej działalności gospodarczej, na tym samym rynku usług (w tej samej miejscowości) wykonywać miał usługi konkurencyjne wobec Spółki w zakresie mechaniki i diagnostyki pojazdów samochodowych (mylne oznaczenia na stronie internetowej przedsiębiorstwa pozwanego);

- nie doprowadzenie do urynkowania wysokości stawki czynszu płaconego przez pozwanego Spółce z tytułu dzierżawy nieruchomości oraz nie płacenie podatku i ciężarów związanych z posiadaniem przedmiotu dzierżawy;

- pobieranie na swoją rzecz wynagrodzenia za korzystanie przez klientów z odkurzacza stanowiącego własność Spółki (...);

- naruszenie prawa powoda do reprezentacji i prowadzenia spraw Spółki, w tym zawarcie z K. F. (Generalnym Wykonawcą) umowy w dniu 21.09.2012r. obejmującej zobowiązania finansowe na kwotę 1 248 862,05 zł. Nadto pozwany zawarł dwie umowy pożyczki w imieniu Spółki jako pożyczkobiorcą i z samym sobą, jako pożyczkodawcą. Pozwany nie uzyskał akceptacji powoda na zawarcie tych umów i w ogóle o ich zawarciu nie poinformował powoda;

- niejasne zasady gromadzenia środków finansowych przez Spółkę. Kontrowersje i spór co do podstaw prawnych wpłat na rachunek Spółki, brak kontrolowania zasad gromadzenia środków pieniężnych przez Spółkę;

- naruszenie prawa powoda do informacji o stanie i interesach Spółki oraz przeglądania jej dokumentów i ksiąg, poprzez utrudnianie powodowi dostępu do dokumentów Spółki, ukrywanie je i trudności w ich uzyskaniu przez powoda.

W odpowiedzi na pozew (k.359) i dalszych pismach procesowych pozwany W. S. (1) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm ustawowych.

Pozwany wskazywał, że dzięki jego staraniom Spółka nadal działa i systematycznie się rozwija. Podniósł, iż wbrew twierdzeniom powoda umowa Spółki nie została przedłużona aneksem z dnia 11.03.2013 r. na okres do dnia 31.12.2020 r., kwestionował złożenie podpisu pod aneksem, i innymi dokumentami i wskazywał na prowadzone w tym przedmiocie postępowanie przed Prokuraturą Rejonową w P. Pozwany podał, iż od 1989 r. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie lakiernictwa samochodowego oraz mechaniki, po uzgodnieniach z powodem miał „ dać

nazwisko” Spółce oraz przeprowadzić całą Inwestycję budowy stacji diagnostycznej. Po terminie określonym w umowie Spółka miała zostać rozwiązana, a strony miały się rozliczyć na zasadach ustalonych w umowie.

Pozwany zarzucił, iż powód od początku zawiązania Spółki nie interesował się jej prowadzeniem, a osobą reprezentującą go była E. U. (1), z kolei K. F. jako wykonawca inwestycji został wskazany także przez powoda. W ocenie pozwanego realizacja projektu związanego z dofinansowaniem z Urzędu Marszałkowskiego przebiegała pomyślnie, zaś decyzja o jej rozliczeniu jeszcze nie zapadła wobec czego twierdzenia o zagrożeniu rozliczenia dotacji są w jego ocenie nieuzasadnione. Podnosił, iż zawarł umowę z K. F. na wykonanie inwestycji po konsultacji z powodem, powoływał się na udzielenie mu przez powoda pełnomocnictwa w dniu 17.05.2012 r., na podstawie którego pozwany miał być uprawniony do samodzielnej realizacji zadań i dokonywania działań w zakresie związanym z realizacją projektu. Przedmiotowe pełnomocnictwo miało być odwołane dopiero z dniem 24.10.2014 r.

Pozwany zaprzeczał by prowadził działalność konkurencyjną i sprzeczną z interesami Spółki. Sprawa dzierżawy działki od Spółki na prowadzenie własnej myjni samochodowej nie ma w ocenie pozwanego związku z przedmiotową sprawą. Pozwany podał, iż na wdzierżawionym terenie prowadzi automatyczną myjnię samochodową, zaś w okresie od 01.01.2014 r. do 30.09.2014 r. E. U. (1) w imieniu powoda zarządzała stacją kontroli pojazdów i myjnią, pobierając wszelkie związane z tym przychody. Dopiero z chwilą przejęcia i zarządzania myjnią przez pozwanego - od października 2014 r. pozwany zwraca Spółce połowę kosztów prądu oraz 95% kosztów wody.

Pozwany nie zgadzał się z zarzutami powoda by naruszał jego prawa do reprezentowania i prowadzenia spraw Spółki, wskazując, iż działał w oparciu o pełnomocnictwo udzielone mu przez powoda w dniu 17.05.2012 r.

Co się zaś tyczy pożyczek, to mimo pewnych uchybień środki te zostały wykorzystane przez Spółkę i posłużyły do spłaty zobowiązań, a tym samym powiększyły jej majątek. Pozwany podał, iż wbrew twierdzeniom powoda, gromadzenie środków finansowych Spółki było kierowane jej potrzebami, szczególnie w okresie realizacji budowy stacji diagnostycznej oraz warsztatu. Podnosił, że obie strony wspomagały finansowo w miarę potrzeby Spółkę. Pozwany podnosił także, iż wbrew twierdzeniom powoda nie podejmował działań naruszających jego prawa do informowania o stanie i interesach Spółki oraz przeglądania prowadzonych dokumentów i ksiąg. Stwierdził ponadto, że dokumentacja finansowa Spółki jest prowadzona rzetelnie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 19 grudnia 2011 r. W. S. (1) (pozwany) i M. K. (powód) zawiązali dla wspólnego prowadzenia przedsiębiorstwa spółkę pod firmą (...) Spółka jawna z siedzibą w miejscowości O. (akt notarialny z dn. 19.12.2011 r. Rep A nr (...)).

Wspólnicy zobowiązali się wnieść do Spółki następujące wkłady: W. S. (1) kwotę 200 000 zł w pieniądzu, M. K. – prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości O. o pow. 0,2460 ha – działkę nr (...) (KW (...)) o wartości 95 000,00 zł oraz dokumentację o wartości 60 000,00 zł w postaci: projektu technicznego „Budowa budynku stacji obsługi i kontroli pojazdów”, pozwolenie na budowę oraz przekwalifikowanie gruntów rolnych. Pozwany nie wpłacił wkładu od razu, dokonywał w okresie od 31.08.2012 r. do 03.09.2013 r. na konto bankowe Spółki przelewów tytułem „udziały” w wysokości łącznej 272.500 zł.

W umowie Spółki postanowiono, że wspólnik W. S. (1) może reprezentować ją samodzielnie, natomiast wspólnik M. K. może reprezentować Spółkę wyłącznie z innym wspólnikiem (§7 umowy). Prowadzenie spraw Spółki w zakresie zwykłych czynności powierzono pozwanemu. Natomiast w sprawach przekraczających zakres zwykłych czynności, w tym m.in. do zaciągania zobowiązań lub rozporządzania prawem o wartości przekraczającej 350.000,00 zł wymagana była uchwała wszystkich wspólników (§8). Wspólnicy uprawnieni są do równego udziału w zyskach spółki (§9).

Umowa Spółki przewiduje możliwość jej rozwiązania w przypadku: jednomyślnej uchwały wszystkich wspólników, ogłoszenia upadłości, wydania prawomocnego orzeczenia sądu w tym zakresie (§12). W przypadku rozwiązania Spółki przeprowadzona ma być likwidacja na zasadach określonych w kodeksie spółek handlowych, z zastrzeżeniem, że majątek Spółki pozostały po spłacie jej zobowiązań oraz pozostawieniu kwot odpowiednich na pokrycie zobowiązań

niewymagalnych lub spornych dzieli się między wspólników w następujący sposób: wspólnik M. K. otrzymać ma w gotówce równowartość swojego udziału, nie więcej jednak niż 320 000,00 zł, pozostały majątek ulec ma podziałowi między pozostałych wspólników, stosownie do wartości ich udziałów (§14).

Strony zawarły w umowie także postanowienie, zgodnie z którym wspólnik nie mógł zajmować się interesami konkurencyjnymi, w szczególności uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako wspólnik spółki cywilnej, jawnej, partner, komplementariusz lub członek organu spółki (§13.1 umowy).

Umowa Spółki została zawarta na czas oznaczony do dnia 31.12. 2016 r. (§12). Na mocy aneksu do umowy podpisanego w dniu 11.03.2013 r. strony przedłużyły czas trwania Spółki do dnia 31.12.2020 r.

Wniosek o zmianę powyższych danych w KRS złożył pozwany W. S. (1) w dniu 15.03.2013 r. załączając dokumenty w postaci: tekstu jednolitego umowy spółki, uchwały z dnia 11.03.2013 r., oraz aneksu do umowy z dnia 11.03.2013 r. Zmiany te zostały wpisane na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w R., które zostało doręczone pozwanemu tego samego dnia.

(dowód: umowa spółki z dn. 19.12.2011 r. k. 27-33; aneks do umowy Spółki z dnia 11.03.2013 r. k. 34; historia rachunku Spółki k. 105-107; fotokopia dokumentów związanych ze wpisem do rejestru zmiany umowy spółki jawnej k. 389-409; zpo postanowienia z dnia 19.04.2013 r. k. 552-554; zeznania powoda M. K.)

Przed podpisaniem umowy Spółki, strony w dniu 01.09.2011 r. zawarły umowę dzierżawy, na podstawie której wydzierżawiający – M. K. oddał część działki nr (...) o powierzchni 3a, w celu budowy samoobsługowej myjni samochodowej kontenerowej (pow. zabudowy 80m²). Umowa została zawarta na okres od 1.05.2010 r. do 31.08.2021 r. Z tytułu umowy Dzierżawca (pozwany) zobowiązał się płacić Wydzierżawiającemu czynsz w wysokości 1 200 zł rocznie. Dzierżawca zobowiązany był ponadto uiszczać podatki i inne ciężary związane z własnością lub posiadaniem przedmiotu dzierżawy. Pozwany początkowo nie ponosił na rzecz Spółki ww. należności, jedynie w pewnej części uregulował je dopiero w grudniu 2014 r. oraz wrześniu 2011 r., należności te miały różną wysokość.

Powód występował do pozwanego z propozycją uregulowania spraw dzierżawy działki (...), przesyłając mu projekt aneksu do umowy dzierżawy z dnia 1.09.2011 r. oraz uchwały wspólników. Dokumenty te zostały przez pozwanego zwrócone, z odmową ich podpisania i brakiem zgody na proponowaną treść.

dowód: umowa dzierżawy z dn. 01.09.2011 r. k. 82-83; zestawienia wpłat z tytułu poboru wody, energii elektrycznej k. 84; pismo powód z dn. 22.03.2016 r. wraz z projektami uchwały wspólników i aneksu do umowy dzierżawy; pismo pozwanego z dn. 30.03.2016 r. k. 578-581

Powód także przed podpisaniem umowy Spółki uzyskał dokumenty wnoszone jako wkład do Spółki. Wówczas prowadził jednoosobową działalność gospodarczą oraz działalność w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, która zajmowała się realizacją inwestycji budowlanych. Do tej właśnie spółki powód chciał pozyskać wspólnika, celem realizacji inwestycji budowy stacji diagnostycznej pojazdów samochodowych wraz z warsztatem mechanicznym.

Także przed podpisaniem umowy Spółki powód zawarł umowę z E. U. (1) na kompleksowe przeprowadzenie postępowania o pozyskanie funduszy unijnych na planowaną inwestycję, jego prowadzenie i rozliczenie. Dofinansowanie zostało przyznane w oparciu o Umowę z dnia 6.04.2011 r. o dofinansowanie projektu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (dalej: Umowa o dofinansowanie). Inwestycja dotyczyła budowy i wyposażenia stacji kontroli pojazdów z warsztatem mechaniczno – wulkanizacyjnym. Po uzyskaniu dofinansowania powód zlecił E. U. (1) znalezienie inwestora dysponującego wkładem finansowym, który równocześnie przeprowadziłby Inwestycję. E. U. (1) znała pozwanego, który po złożonej mu propozycji wyraził zgodę na współpracę, stawiając warunek, by decyzyjność w Spółce została mu powierzona w całości. Powyższe znalazło odzwierciedlenie w ww. postanowieniach umowy Spółki.

Początkowo stroną Umowy o dofinansowanie był powód M. K., który zawarł umowę w ramach prowadzonej przez siebie jednoosobowej działalności gospodarczej (...). Następnie po utworzeniu Spółki jawnej i wniesieniu jako wkładu działki nr (...), na której realizowana była inwestycja, stroną umowy stała się (...) Spółka jawna z siedzibą w O.. Zgodnie z zamysłem stron realizacją inwestycji zajmował się pozwany. Nad przebiegiem realizacji Inwestycji pod kątem jej zgodności z Umową o dofinansowanie ze strony powoda czuwała E. U. (2).

Zgodnie z Umową o dofinansowanie Beneficjent był obowiązany do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych, w tym ustawy z dnia 29.01.2004 r. Prawo zamówień publicznych (§11 Umowy).

W celu wykonania Umowy o dofinansowanie, w dniu 10.05.2011 r. M. K. zawarł z Z. W. Przedsiębiorstwo (...) w P. umowę o roboty budowlane (nr (...)) której przedmiotem były roboty budowlane w zakresie: wykopów, ław fundamentowych i ścian fundamentowych. Roboty zostały wykonane.

Po zawarciu umowy Spółki, w dniu 17.05.2012 r. powód udzielił pozwanemu pełnomocnictwa (Rep. A nr (...)) do reprezentowania i zaciągania zobowiązań w imieniu Spółki, w szczególności do samodzielnej realizacji zadań i dokonywania działań w zakresie związanym z realizacją projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Pełnomocnictwo było obligatoryjnym elementem postępowania o dofinansowanie, wymagalnym przez Urząd Marszałkowski. W dalszej kolejności, do załatwiania spraw związanych z Projektem w Urzędzie Marszałkowskim pozwany upoważnił żonę M. S. (podpisując na jej rzecz upoważnienie w dnia 14.11.2015 r.).

Pozwany w ramach realizacji Inwestycji działając jako wspólnik Spółki, zawarł z K. F. (Generalnym Wykonawcą) w dniu 21.09.2012 r. kolejną umowę o roboty budowlane (nr (...)) z pominięciem przepisów ustawy o zamówieniach publicznych. Rzeczona umowa przewidywała wynagrodzenie ryczałtowe dla Generalnego Wykonawcy w wysokości 1 015 335,00 zł netto +VAT, wcześniej pozwany prowadził uzgodnienia i rozmowy z K. F. na zasadach koleżeńskich. E. U. (1) informowała pozwanego o konsekwencjach pominięcia postępowania na wyłonienie Wykonawcy, przewidzianego przepisami o zamówieniach publicznych.

Powód nie został poinformowany o osobie Generalnego Wykonawcy. W trakcie realizacji inwestycji pozwany niejednokrotnie zwracał się do K. F. o udzielenie pożyczek gotówkowych na czas trwania budowy. Pożyczki te były udzielane przez Wykonawcę w różnych wysokościach, w kwocie łącznie około 420 000 zł, powyższe nie było nigdzie ewidencjonowane. Procederem przyjętym pomiędzy tymi stronami była zasada, że K. F. wystawiał na rzecz Spółki faktury za wykonanie poszczególnych etapów prac budowlanych, po czym otrzymywał wynagrodzenie od Spółki na konto firmowe. Z konta tego pobierał część środków (które pozostały po zapłaceniu podatków i podwykonawców) i przekazywał je pozwanemu, który kolejno te środki wpłacał na konto Spółki. O powyższym nie miał wiedzy powód. Ostatecznie pozwany nie zwrócił na rzecz K. F. pożyczonych od niego kwot. Stąd mimo, iż Stacja Kontroli Pojazdów została wybudowana w całości, nie podpisał on odbioru końcowego robót - warunkując powyższe rozliczeniem finansowym z pozwanym.

(dowód: Umowa o dofinansowanie projektu z dn. 06.04.2011 r. k. 38-53; aneks do umowy k. 54-57 wraz z oświadczeniami k. 58-59; umowa o roboty budowlane nr (...) k. 426-427; umowa o roboty budowlane nr (...) wraz z załącznikami k. 91-97; upoważnienie z dn. 14.12.2015 r. k.425 zeznania świadka K. F., zeznania świadka E. U. (1); zeznania świadka E. G.; zeznania powoda M. K.; częściowo zeznania pozwanego W. S. (1))

W momencie gdy pojawiły się problemy z płatnościami na rzecz Generalnego Wykonawcy, tj. K. F., pozwany zwrócił się do E. U. (1) o poprowadzenie spraw Spółki (organizacyjne) z uwagi na depresję i złe samopoczucie. E. U. (1) zarządzała Spółką od lutego do lipca 2014 r. Strony miały plany na przyszłość by E. U. (1) wstąpiła jako wspólnik do Spółki w miejsce powoda, co jednak nie nastąpiło. Zapoznając się z dokumentacją Spółki w ww. okresie E. U. (1) spostrzegła, że niektóre zapisy księgowe nie są ujawniane w kasie tylko w odrębnych zeszytach, o powyższym powiadomiła powoda. W ww. okresie E. U. (1) „zajmowała się” myjnią, stacją diagnostyczną i rozliczeniem przychodów z tego tytułu. E. U. (1) zaprzestała współpracować ze Spółką na przełomie lipca/sierpnia 2014 r., nigdy jednak nie posiadała pełnomocnictwa do podejmowania czynności w imieniu Spółki, czy też w imieniu powoda.

K. F. zainicjował postępowania karne i cywilne przeciwko pozwanemu, na tle rozliczeń za wykonanie Inwestycji. Powód powziąwszy informacje o działaniach pozwanego odwołał w dniu 21.10.2014 r. pełnomocnictwo udzielone mu w dniu 17.05.2012 r., o czym poinformował go w piśmie z dnia 24.10.2014 r. . Powód zobowiązywał także pozwanego do informowania o zaciąganiu jakichkolwiek zobowiązań na rzecz Spółki. Powyższe informacje zostały także złożone do akt KRS Spółki.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w P. postawił zarzuty W. S. (1) podejrzanemu m.in. o przedłożenie dokumentów poświadczających nieprawdę w celu uzyskania dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego (...) (faktury VAT nr (...) r. oraz protokołu odbioru wykonanych robót), a także zarzut doprowadzenia do niekorzystanego rozporządzania mieniem znacznej wartości w postaci kwoty 260 000 zł na rzecz K. F. (postanowieniem z dnia 15.05.2015 r.).

Pozwany zarzucał E. U. (1) zabieranie oryginałów dokumentów Spółki, pieczętki i laptopa, co było przedmiotem dochodzenia prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w P.. Postępowanie umorzono.

(dowód: zeznania świadka E. U. (1); zeznania świadka K. F.; zeznania świadka E. G.; zeznania powoda M. K.; odwołanie pełnomocnictwa k. 428; pisma z dn. 24.10.2014 r. k.410-413; notatka urzędowa z dn. 18.05.2014 r. k. 85-87; notatka urzędowa z dn. 18.05.2014 r. k. 88-90; zawiadomienie Komornika do sygn. (...); postanowienie z dn. 15.05.2015 r., sygn. 4 DS. (...)k. 60-61; zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa k. 414)

W toku realizacji inwestycji pozwany W. S. (1) udzielił Spółce dwóch pożyczek pieniężnych. Pierwsza pożyczka udzielona w dniu 20.12.2013 r. opiewała na kwotę 210 000,00 zł i miała zostać zwrócona w terminie do 31.12.2013 r. Termin zwrotu pożyczki został wydłużony do dnia 31.12.2015 r. na mocy aneksu. Kwota pożyczki w dwóch transzach wpłynęła na konto Spółki.

Drugą pożyczkę W. S. (1) udzielił Spółce działając jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą pod firmą (...) w dniu 10.03.2014 r. Kwota udzielonej pożyczki wynosiła 85 000,00 zł. Zwrot nastąpić miał w terminie do 16.10.2014 r. Na mocy aneksu do umowy ustalono termin zwrotu środków pieniężnych na dzień 30.10.2015 r. Wpłatę dokonano w dwóch transzach na konto bankowe Spółki.

(dowód: umowa pożyczki z dn. 20.12.2013 r. k. 98-99; aneks nr (...) k. 100; historia rachunku k. 108; umowa pożyczki z dn. 10.03.2014 r. k. 101-102; aneks nr (...) k. 103; historia rachunku k. 109, 110)

W dniu 4.12.2015 r. w ramach kontroli inwestycji współfinansowanej ze środków UE Urząd Marszałkowski zobowiązał pozwanego do przedłożenia dokumentacji dotyczącej ww. projektu. Z treści wcześniej złożonego przez pozwanego oświadczenia z dnia 16.10.2015 r. wynika, że pozwany nie posiadał dokumentacji związanej z realizowaniem Umowy o dofinansowanie. Dopiero w piśmie z dnia 14.12.2015 r. pozwany przedłożył pozwolenie na użytkowanie, zawiadomienie o nadaniu numeru działce (...), wypis z rejestru gruntów. Wcześniej, w dniu 13.11.2014 r. W. S. (1) złożył w Urzędzie Marszałkowskim korektę wniosku o płatność za okres od 16.07.2013 r. do 27.12.2013 r.

Podczas kontroli stwierdzone zostały nieprawidłowości będące podstawą nałożenia na Beneficjenta ((...) S. W. S. (2).j. w O.) korekty finansowej w wysokości 100%. W toku przeprowadzonej kontroli powzięto wątpliwość co do autentyczności okazanych dokumentów, które przekazane zostały do Prokuratury Okręgowej w P. prowadzącej śledztwo pod sygn. 4 Ds./(...) w sprawie doprowadzenia w okresie 10.10.2012 r. -31.12.2013 r. do niekorzystnego rozporządzenia pieniędzmi poprzez przedłożenie, w celu uzyskania korzyści majątkowej nierzetelnych dokumentów mających istotne znaczenie dla uzyskania dotacji ze środków publicznych pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Budżetu Państwa na budowę Stacji Obsługi Kontroli (...) w O..

Prokuratura Okręgowa w P. skierowała w dniu 31.3.2016 r. przeciw W. S. (1) akt oskarżenia do Sądu Okręgowego w P. m.in. o to, że działając w celu uzyskania dofinansowania z RPO WP na lata 2007-2013, w związku z realizowanym projektem przedłożył poświadczające nieprawdę dokumenty w postaci faktur, protokołów odbioru. Ponadto Prokuratura Rejonowa dla Miasta R. prowadzi dwa odrębne dochodzenia w sprawach bezpośrednio

związanych z dokumentacją projektową firmy (...). Pierwsze z nich - PR9 DS(...)dotyczy sprawy posłużenia się podrobionymi dokumentami podczas ubiegania się o dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego, drugie natomiast - PR9 Ds(...)dotyczy podrobienia podpisów o treści (...) na dokumentach potwierdzających prawidłowość realizacji projektu budowy stacji diagnostycznej Spółki.

(dowód: korekta wniosku o płatność skierowana do Urzędu Marszałkowskiego (...) k. 498-510; oświadczenie pozwanego z dn. 16.10.2015 r. k. 62; pismo Urzędu Marszałkowskiego (...) z dn. 04.12.2015 r. k. 417, pismo pozwanego z dn. 14.12.2015 r. wraz z załącznikami k. 418-424; pismo Marszałka woj. (...) z dn. 17.05.2016 r. k. 594-595; pismo Marszałka woj. (...) k. 841-842; pismo Marszałka woj. (...) k.1009-1010).

W dniu 11.06.2015 r. Spółka zawarła umowę o kredyt na rachunku bieżącym (nr (...)), co zostało poprzedzone podjęciem uchwały wspólników Spółki w przedmiocie wyrażenia zgody na zaciągnięcie takiego zobowiązania, upoważnienia wspólnika W. S. (1) do podpisania w imieniu Spółki umowy oraz udzielania pełnomocnictwa Banku do dysponowania rachunkiem bankowym Spółki założonym w A. Banku.

Podpisanie ww. umowy nastąpiło z inicjatywy pozwanego.

(dowód: pisma pozwanego z dn. 17.05.2015 r. oraz 03.06.2015 r. k. 560-561; umowa kredytu z dn. 11.06.2015 r. zawarta z A. Bankiem k. 379-386; protokół z posiedzenia wspólników Spółki z dn. 29.06.2015 r. k. 387-388)

Powód w celu uzyskania informacji o sprawach Spółki zmuszony był do pisemnego zwracania się o to do pozwanego. Często żądania przedstawienia dokumentów musiały być ponawiane. Mimo zgłoszenia takiego żądania, pozwany nie przekazał powodowi kodów do monitorów nieruchomości.

Pozwany był także wzywany do wyjaśnienia kwestii wpłat udziałów na rzecz Spółki, w odpowiedzi na co wskazywał, iż wpłaty dokonywane przez niego na konto Spółki przekraczały wysokość wkładów do jakich był zobowiązany umową.

W dniu 9.08.2015 r. powód potwierdził odbiór rejestratorów monitoringu. Prawa do informacji o stanie Spółki odmawiała pozwanemu również księgowa spółki (...). Z kolei, w dniu 18 marca 2016 r. pozwany udostępnił powodowi do wglądu dokumenty Spółki spisane następnie w formie zestawienia, zobowiązując się do wysłania kopii na adres powoda.

Powód nie mogąc uzyskać informacji od pozwanego, w dniu 07.04.2016 r. wystąpił do Urzędu Marszałkowskiego o udostępnienie kopii całości dokumentacji oraz o udzielenie informacji o przebiegu procedury kontrolnej.

(dowód: pisma z dnia 19.12.2014 r., 1.03.2015 r., 14.05.2015 r. k. 124-127; pisma z dnia 27.01.2015 r., 10.04.2015 r. k. 229-230; notatka z dn. 23.10.2014 r. k. 228; pismo z dn. 20.11.2014 r. k. 121; potwierdzenie odbioru rejestratora monitoringu k. 231; pismo z dn. 11.03.2016 r. k. 582, oświadczenia co do wydania dokumentów k. 583; protokół z dn. 18.03.2016 r. k. 584-585; pismo z dn. 7.04.2016 r. k. 571; zeznania powoda M. K.)

Spółka (...) nie posiada własnej wyodrębnionej domeny internetowej. Pozwany w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej - Firma Usługowo Handlowo (...) S. W., przy ul. (...) w O. – prowadzi stronę internetową pod adresem „(...) Działalność ta stanowi główne źródło dochodów pozwanego. Przedmiotem działalności jest konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych. Na ww. stronie internetowej pozwany wskazuje cztery strefy swojej działalności: Blacharstwo/Lakiernictwo, Diagnostyka samochodowa, Mechanika samochodowa, Myjnia samochodowa, z czego tylko pierwsza i trzecia strefa odsyła pod adres działalności pozwanego. Dwie pozostałe, choć zawierają adres Spółki (...) (ul. (...)), nie posiadają informacji o tym, że usługi są przez nią świadczone. Brak jest jakichkolwiek danych na temat Spółki (firmy spółki, nr NIP, formy prowadzonej działalności), co może sprawiać wrażenie dla przeciętnego odbiorcy, że pozwany w ramach prowadzonej przez siebie działalności oferuje usługi de facto świadczone przez Spółkę, przy czym nie akcentuje tego faktu.

Na gruncie należącym do Spółki (wniesionym przez powoda jako wkład) pozwany wybudował myjnię samochodową. Nieprawidłowości w usytuowaniu myjni powodowały, że znajdowała się ona w miejscu, w którym przewidziane były

parkingi dla Stacji diagnostycznej. Powód zwracał się w celu wyjaśnienia ww. sprawy do pozwanego, co pozostało bez odpowiedzi. Pismem z dnia 06.04.2017 r. powód informował Oddział Terenowego Transportowego Dozoru Technicznego o braku wymaganej ilości miejsc parkingowych do prawidłowego prowadzenia stacji kontroli. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, decyzją z dn. 29.06.2017 r. w/w organ umorzył postępowania w sprawie.

Klienci przyjeżdżający na stację w celach wykonania przeglądu diagnostycznego otrzymywali bonus na myjnię samochodową pozwanego. Dochody z myjni zasilają jednoosobową działalność pozwanego. Później, tj. w okresie w którym E. U. (1) zajmowała się organizacyjnie sprawami Spółki były one pobierane na rzecz Spółki.

Za przeglądy samochodów pobierane były pieniądze przez diagnostów, którzy pod koniec dnia sporządzali raport. Z kolei, pieniądze od diagnostów pobierała E. U. (1), w okresie kiedy zajmowała się sprawami Spółki, później gdy zakończyła współpracę ze Spółką, tymi czynnościami zajmowała się córka pozwanego.

W Spółce (...) na stanowisku kierownika warsztatu zatrudniony był R. K. (1). Do jego obowiązków należało umawianie klientów, zamawianie towarów i rozliczanie, które polegało na tym, że w/w wystawiał faktury, paragony i pobierał opłaty. Dokumenty rozliczeniowe przekazywał M. S., wszystkie sprawy dotyczące jego obowiązków zgłaszał pozwanemu i jego żonie. Bywało jednak też tak, że z klientami rozliczał się sam pozwany. Na koniec dnia R. K. rozliczał się z pozwanym lub jego żoną. Notatki sporządzał w notesie, taka była bowiem forma ewidencjonowania wpłat. Początkowo Spółka wprowadziła program do rozliczeń (był to program typowo warsztatowy), lecz po pewnym czasie uległ on uszkodzeniu, kolejny program był już typowo fakturowy. Na prośbę żony pozwanego R. K. (1) drukował wszystkie paragony fiskalne, które były wystawione od początku działania programu do danego dnia. W tym samym czasie R. K. (1) zatrudniony był także u pozwanego w jego firmie.

(dowód: wydruk z CEIDG dla działalności pozwanego k. 63; wydruki ze strony internetowej (...) k. 64-74; oświadczenie o stanie majątkowym, dochodach i źródłach utrzymania k. 75-79; oświadczenia o sytuacji finansowej firmy k. 80-81; zeznania powoda M. K.; notatka urzędowa z dn. 20.05.2014 r. k. 85-90, oświadczenia pozwanego złożone w dn. 04.08.2015 r. przed komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w J. J. Z. k. 122-123; decyzja z dn. 29.06.2017 r. k. 976-977; plan zagospodarowania k. 1004; korespondencja e-mail k. 1005; zdjęcie k. 1007; zeznania świadków W. N. i P. B.; zeznania R. K. (1) k.989-991; oświadczenie R. K. (1) bez daty z podpisem k. 987)

Pomiędzy stronami toczyły się procesy sądowe przed Sądem Rejonowym i Okręgowym w K..

(dowód: pismo procesowe pozwanego do sprawy I C 401/15 k. 573-577)

Przychody netto Spółki wynosiły: za rok 2014 – 20.793,93 zł, za rok 2015 - 513.920,52, za rok 2016- 710.429,97 zł.

(...) prowadzona była w formie uproszczonej przez Biuro (...) S.c. E.H. G. oraz przez Spółkę. Biuro (...) prawdziwo książkę przychodów i rozchodów, zaś Spółka ewidencję usług i rozliczeń pieniężnych sporządzając raporty kasowe. Księgową Spółki była E. G..

W latach 2014 - 2015 księgowość w Spółce nie była prowadzona prawidłowo. W poszczególnych zagadnieniach wystąpiły uchybienia, które miały wpływ bądź na wyniki Spółki (książka przychodu i rozchodu) oraz podatek VAT naliczony i należny w zakresie jego rozliczenia (zakupy, koszty, sprzedaż). Sporządzone raporty kasowe nie odzwierciedlały faktycznej sprzedaży gotówkowej. Ze sporządzonych raportów przez Spółkę wynika, że do kasy przyjmowana była tylko gotówka za usługi płatne gotówko wykonywane przez mechaników. Usługi wykonywane przez diagnostów płatne gotówką nie były przyjmowane do kasy, gotówkę pobierała M. S., pieniądze te wpłacała do banku, jednak nie w całości. Przyjmowana gotówka jak również jej wypłata nie była wykonywana na bieżąco, jak również nie sporządzano na bieżąco raportów, co wynika z numeracji dowodów kasowych KP i KW. Sam fakt wystąpienia w kasie salda ujemnego świadczy o nieprzyjęciu gotówki do kasy. Ponadto Spółka nie opracowała żadnych instrukcji co do ewidencjonowania usług i przyjmowania gotówki.

W roku 2014 uchybienia w zakresie prowadzenia spraw finansowo - księgowych Spółki były następujące: w miesiącu styczniu nie zarejestrowano faktury na kwotę 615,00 zł na rzecz D. Studio (...) - Studio reklamy i wizerunku. W miesiącu lutym nie uwzględniono pięciu faktur na łączną kwotę 376,62 zł, w wyniku czego Spółka obniżyła podatek VAT do rozliczenia. W marcu w dniu 27.03.2014 r. dokonano "wpłaty utargu" na kwotę 20 000 zł. W miesiącu kwietniu analiza zapisów w rejestrze zakupu wykazała, że zakupy są niezgodne z fakturami wykazanymi w książce przychodu i rozchodu – brak faktury wystawionej przez VB (...) o wartości 10 328,06 w książce przychodu i rozchodu; nie uwzględniono w rejestrze zakupy - korekty i w książce przychodu i rozchodu korekty wg faktury nr (...); w raportach kasowych brak dowodu KP nr(...) oraz KW nr (...) W miesiącu maju w rejestrze sprzedaży nie uwzględniono wystawionych korekt sprzedaży dotyczących dwóch faktur, nie uwzględniono w deklaracji VAT za maj 2014 korekt sprzedaży w kwocie 1 166,00 zł(netto) i podatku VAT w kwocie 268,0 zł; w raportach kasowych brak dowód KP nr (...)oraz KW nr (...); spółka wykazała przychody gotówki w kwocie 10 169,75 różnica natomiast winna wynosić 332 zł. W czerwcu brak jest w kasie dowodów płaty KP nr (...) oraz KW nr (...). W lipcu brak jest dowodów KP nr (...) oraz KW nr (...) W sierpniu nie uwzględniono korekty sprzedaży na kwotę 185,48 zł w rejestrze sprzedaży i deklaracji VAT za sierpień 2014, brak jest dowodu KP (...). We wrześniu nie została uwzględniona w rejestrze sprzedaży ani deklaracji Vat korekta faktury nr (...), co zawiżyło przychód ze sprzedaży o kwotę 20,33 zł, brak numerów KP (...) W październiku nie uwzględniono korekty sprzedaży w rejestrze sprzedaży, deklaracji VAT za października 2014; w deklaracji VAT nieprawidłowo wykazano wartość zakupu opodatkowanego; brak nr KP (...), brak nr KW (...); w raporcie kasowym dokonano wypłat bez podania kontrahenta wg. dowodów KW nr (...), widoczne są wykreślenia nazw kontrahentów długopisem.; dokonano wypłat gotówki bez udokumentowania wydatków podstawie KW nr (...). W listopadzie brak jest dowodu KP nr (...), KW (...). W raporcie kasowym widoczne są dwie wpłaty "Pan W.: KW nr(...) i (...) na łączną kwotę 3500 zł. Z kasy dokonano wypłaty gotówki wg. dowodów KW nr (...) nie mających potwierdzenia w fakturach. W miesiącu grudniu dokonano wypłaty gotówki wg dowodów KW nr (...)nie mających potwierdzeniach w fakturach.

W roku 2015 uchybienia w zakresie prowadzenia spraw finansowo - księgowych Spółki były następujące: w miesiącu styczniu w raportach kasowych fiskalnych nie ujęto korekt sprzedaży trzech faktur; raport kasowy dotyczy tylko mechaników, nie prowadzono raportu kasowego dla diagnostów. ; brak dowodu KP nr (...) KW nr (...); porównanie rozchodów z kasy spółki z dokumentami wprowadzonymi do książki przychodu i rozchodu wykazało, że Spółka zapłaciła za zakupy, które nie zostały ujęte w książce przychodu i rozchodu. W miesiącu lutym nie ujęto w raportach kasowych korekt sprzedaży za jedną fakturę; brak dowodów KW nr (...) również i w lutym Spółka zapłaciła za zakupy, które nie zostały ujęte w książce przychodu i rozchodu. W miesiącu marcu raport kasowy prowadzony był tylko dla mechaników, nie prowadzono go dla diagnostów; brak dowodów wpłaty KP nr (...) i wypłaty KW nr (...), (...); również i w marcu Spółka zapłaciła za zakupy, które nie zostały ujęte w książce przychodu i rozchodu. W miesiącu kwietniu brak dowodów KP nr (...), brak dowodów wypłat KW nr (...) W maju raport ze sprzedaży niezgodny był z deklaracją VAT; brak dowodów KP nr (...) brak dowodów KW nr (...)

W czerwcu brak jest dowodów KP nr (...) oraz KW nr (...) W lipcu brak dowodów KP nr (...), KW nr (...) w raporcie kasowym dokonano rozchodu bez udokumentowania na łączną kwotę 305 zł. W miesiącu sierpniu kwota wskazana w rejestrze sprzedaży niezgodna była z deklaracją VAT za miesiąc sierpień 2015; brak jest dowodów KP nr (...)raz KW nr (...). We wrześniu brak dowodów KP nr (...) oraz KW nr (...). W październiku kwota ujęta w rejestrze sprzedaży jest niezgodna z deklaracją VAT za miesiąc październik 2015; kwota sprzedaży wykazana w deklaracji VAT oraz przychód wykazany w książce przychodu i rozchodu nie uwzględnia mylnie wystawionego paragonu, wobec czego za październik 2015 sprzedaż została zawiżona o kwotę 50,41 zł oraz podatek VAT 11,59 zł; brak dowodów KP nr (...) brak KW nr(...)W miesiącu listopadzie brak jest dowodu KP nr(...). W grudniu brak jest dowodów KW nr (...)

Nieprawidłowości w prowadzeniu księgowości dotyczyły także: nieprawidłowo przenieszonego salda ujemnego (co oznacza że nie została przyjęta gotówka do raportu kasowego).

(dowód: opinia biegłego sądowego w zakresie księgowości i rozliczeń finansowych W. G. k.849-898; odpowiedzi na zarzuty do opinii k. 928-932; zeznania biegłej złożone na rozprawie w dn. 12.07.2017 r.; dokumentacja księgowa i rachunkowa składana przez strony k. 128-227; 375-378-497; 705-74;978-986;oświadczenie k.987; raport

sporządzony przez A.F. W. k. 812-819; sprawozdania k. 983-986; sprawozdania zarządcy przymusowego k. 806-808, k. 963-965; przychody netto k. 978-982)

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił w oparciu o ww. dowody. Sąd uznał za wiarygodne wszystkie zgromadzone w sprawie dokumenty, albowiem ich wiarygodność, a tym samym i moc dowodowa nie została przez żadną ze stron skutecznie zakwestionowana. Dokumenty prywatne korzystały z domniemania określonego w art. 245 k.p.c., natomiast dokumenty urzędowe – w myśl przepisu art. 244 § 1 k.p.c. - stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Strony nie zakwestionowały skutecznie ich prawdziwości ani tego, że zawarte w nich oświadczenia osób, które je podpisały od nich nie pochodzą. Brak było podstaw do tego by Sąd te czynności miał podejmować z urzędu.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadków. Zeznania E. U. (1) były szczegółowe, logiczne, spójne i rzetelne. Jako, że świadek zajmowała się wszelkimi sprawami Spółki związanymi z uzyskaniem dofinansowania ze środków unijnych na planowaną inwestycję, posiadała ona szczegółowe informacje w tym przedmiocie. Na podstawie tych zeznań Sąd ustalił także, iż w/w w okresie od lutego do lipca 2014 r. zajmowała się "organizacyjnie" sprawami Spółki. Nigdy też, wbrew twierdzeniom pozwanego, nie była prawnym pełnomocnikiem powoda, co potwierdziły także zeznania pozostałych świadków. E. U. (1) uznawana była jedynie za pewnego rodzaju nieformalnego „przedstawiciela powoda”. Nie pobierała pieniędzy z kasy Spółki – jak zeznawał R. K. (1), wszelkimi sprawami rozliczeniowymi zajmował się pozwany i jego żona. Zeznania E. U. (1) także co do prowadzenia przez pozwanego „podwójnej” księgowości w Spółce również zasługiwały na uwzględnienie, potwierdzały je bowiem zeznania księgowej Spółki, kierownika warsztatu – R. K. (1), oraz opinia biegłego. Także zeznania świadka K. F. w całości należało uznać za wiarygodne. Uzupełniały one zeznania E. U. (1), w części dotyczącej pożyczek udzielanych przez K. F. na rzecz pozwanego i braku ich zwrotu, a także co do okoliczności, że powód nie miał wiedzy w zakresie rozliczeń prowadzonych w Spółce. Zeznania świadka E. G. (księgowej Spółki) potwierdziły fakt prowadzenia tzw. „zeszytów” przez pozwanego. Nie zasługiwały na uwzględnienie zeznania E. G. co do tego, że E. U. (1) przedstawiała się i działała jako pełnomocnik powoda, skoro jak sama stwierdziła „pełnomocnictwa takiego nie widziała”. Z tych samych względów nie można uznać za prawdziwe zeznań M. S., skoro twierdziła ona, że „umocowania nie widziała i nie wie czy ktoś je weryfikował”. Sąd nie uznał za wiarygodne zeznań w/w, co do okoliczności braku wiedzy o prowadzonych w Spółce „zeszytach rozliczeniowych”, albowiem przeprowadzone postępowanie dowodowe dało wnioski przeciwnie.

Sąd dał wiarę także zeznaniom świadków W. N. i P. B..

Sąd oceniał zeznania stron przez pryzmat wieloletniego, poważnego i zaognionego konfliktu osobistego i majątkowego. Zeznania powoda były szczerze, logiczne, znajdowały potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym, Sąd nie miał podstaw by odmówić im waloru wiarygodności. Zeznania pozwanego należało uznać za wiarygodne w zakresie okoliczności niespornych, w pozostałym zakresie sprowadzały się one do negacji twierdzeń powoda i nie znajdowały odzwierciedlenia w rzeczywistym przebiegu zdarzeń.

Celem ustalenia prawidłowości prowadzenia rozliczeń księgowo finansowych Sąd posiłkował się opinią biegłej sądowej W. G., która w całości posłużyła do poczynienia szczegółowych ustaleń faktycznych. Biegła wnikliwie przeanalizowała dokumentację finansową Spółki, odpowiedziała uzupełniająco na zarzuty stron, kwestie niejasne omówiła na rozprawie składając opinię uzupełniającą ustną. Opinia złożona przez biegłą jest fachowa, rzetelna, w sposób wyczerpujący odpowiada na pytania Sądu. Sąd podzielił jej wnioski w całości.

Sąd pominął dowody w postaci: protokołu z rozprawy z dn. 22.03.2016 r, w sprawie SO w K. I C 401/15, notatki służbowej z dn. 18.03.2016 r. (k.563) oraz oświadczenia bez daty (k.564) J. W. – albowiem sprzeciwiają się one zasadzie bezpośredniości.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z akt sprawy o sygn. II K13/17 Sądu Okręgowego w P. oraz przedłożone na rozprawie w dniu 23,10,2017 r. w postaci kserokopii Aktu Notarialnego rep. A nr (...) wraz z wydrukiem ze strony internetowej oraz kserokopii faktur z daty 18.12.2013 i 19.12.2013 jako nieistotne dla rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Powództwo podlega uwzględnieniu.

Materialnoprawną podstawę żądania stanowi art. 63 k.s.h. oraz 66 k.s.h. Zgodnie z pierwszym przepisem każdy wspólnik spółki jawnej może z ważnych powodów żądać rozwiązania spółki przez sąd. Jeżeli jednak ważny powód zachodzi po stronie jednego ze wspólników, sąd może na wniosek pozostałych wspólników orzec o wyłączeniu tego wspólnika ze spółki. Przeciwnie postanowienie umowy są nieważne. Z kolei art. 66 k.s.h. statuuje zasadę, że jeżeli w spółce, składającej się z dwóch wspólników, po stronie jednego z nich zaistnieje powód rozwiązania spółki, sąd może przyznać drugiemu wspólnikowi prawo do przejęcia majątku spółki z obowiązkiem rozliczenia się z występującym wspólnikiem zgodnie z art. 65 k.s.h.

Przejęcie majątku w rozumieniu art. 66 k.s.h. ma prowadzić do takiego jego przejęcia w tym przedsiębiorstwa, aby jego działalność pozostała nieprzerwana, niezakłócona z punktu widzenia przede wszystkim uczestników obrotu (kontrahentów) dotychczasowej spółki, aby wystąpiła kontynuacja praw i obowiązków w sferze stosunków cywilnoprawnych, administracyjnych, pracowniczych itp. (vide przykładowo wyrok SA w Gdańsku z dnia 9.12.2015 r. sygn. akt. IACa 893/14).

Przed przejściem do merytorycznej oceny powyższych przesłanek w kontekście rozpoznawanej sprawy, w pierwszej kolejności należało rozważyć sporną pomiędzy stronami kwestię okresu na jaki została zawarta umowa Spółki. Z niekwestionowanej treści umowy z dnia 19.12.2011 r. wynika, że strony początkowo przyjęły datę końcową na 31.12.2016 r. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd ustalił, że strony w dniu 11.03.2013 r. podpisały aneks do ww. umowy, w którym przedłużyły okres jej obowiązywania do dnia 31.12.2020 r. Pozwany kwestionując powyższe, twierdził, iż nie złożył podpisu pod rzeczonym aneksem, ani nie składał też w tym przedmiocie wniosku do Sądu Rejestrowego o zmianę danych w KRS. Twierdzenia te należało uznać za niewiarygodne. Sąd ustalił bowiem, że wniosek o zmianę danych do KRS opłacony został przez żonę pozwanego jako upoważnioną do dysponowania rachunkiem bankowym Spółki. O wpisie danych do Rejestru (na mocy postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 19.04.2013 r.) pozwany miał wiedzę już następnego dnia po wydaniu orzeczenia o dokonaniu wpisu (w dniu 20.04.2013 r. korespondencja w tym przedmiocie została odebrana przez jego żonę). Powoływanie się przez pozwanego na fakt sfalszowania podpisu pod aneksem, jak i wnioskiem oraz okoliczność złożenia zawiadomienia w tym przedmiocie do organów ścigania należy uznać za argumenty i postępowanie podjęte na użytek niniejszej sprawy. Rzekome zawiadomienie miało nastąpić dopiero w dniu 12.01.2016 r. (a więc 1,5 roku po wpisie danych) i już po wytoczeniu powództwa przez powoda w niniejszej sprawie. Ponadto pozwany nie wnosił o przeprowadzenie żadnych dowodów by wykazać w niniejszym postępowaniu to, że jego podpisy nie zostały złożone własnoręcznie. Sygnalizowane przez powoda okoliczności niejednokrotnego powoływania się przez pozwanego (w różnych postępowaniach karnych i cywilnych pomiędzy stronami) na sfalszowanie jego podpisów nie są oczywiście dla Sądu wiążące, jednak stanowią pewnego rodzaju sygnał, że pozwany (w świetle dotychczas ustalonych okoliczności faktycznych) przyjmuje jako pewną linię obrony fakt kwestionowania własnoręczności złożonych przez siebie podpisów. Takie zachowanie pozwanego jest w ocenie Sądu dalekie od wiarygodności. Zauważyć należy również, że Spółka nadal istnieje, pozwany nie zaprzestał podejmować działań na jej rzecz. Brak było też ewentualnego żądania pozwanego co do rozliczenia się wspólników z tytułu rozwiązania Spółki – a takie przecież byłoby uzasadnione, gdyby faktycznie umowa Spółki wygasła. W świetle powyższych okoliczności Sąd uznał, że umowa została przez strony przedłużona do dnia 31.12.2020 r.

Konsekwencją przytoczonych powyżej regulacji 63 k.s.h. oraz 66 k.s.h jest, że w razie stwierdzenia, iż przyczyna rozwiązania spółki jawnej tworzonej przez dwóch wspólników jest spowodowana przez jednego z nich, sąd może przyznać drugiemu majątek tej spółki, z obowiązkiem rozliczenia się z występującym wspólnikiem (por. wyrok SN z dnia 26 września 2007 r., IV CSK 165/07, Mon. Praw. 2007, nr 20, s. 1114). Jednocześnie sąd nie może przyznać prawa do przejęcia majątku spółki jawnej wspólnikowi, w osobie którego zachodzi powód do jej rozwiązania (tak SN w wyroku z dnia 26 września 2007 r., IV CSK 165/07, LEX nr 377004).

Wspólnik ma prawo podjąć czynności, które zmierzałyby do rozwiązania spółki, gdy zachodzą ku temu ważne powody. Uznanie tych powodów za ważne pozostaje w gestii sądu. Ten nie musi podzielić oceny wspólników, którzy subiektywnie uważają, że zaszyły ważne powody. Prawo żądania nie może być wspólnikom odebrane umową spółki. Jeżeli jednak zachodzą ważne powody, ale po stronie jedynego wspólnika, sąd mimo pozwu o rozwiązanie spółki może utrzymać spółkę, orzekając o wyłączeniu wspólnika ze spółki (Kidyba A. Komentarz do k.s.h., lex 2017).

Podstawową przesłanką roszczenia wspólnika o rozwiązanie spółki jawnej są „ważne powody”. Klauzula generalna „ważnych powodów” dotyczy takich faktycznych przyczyn, które czynią dalsze działanie spółki bezprzedmiotowym, nieracjonalnym, zbytecznym. Ważne powody to takie okoliczności, które powodują, że dalsze funkcjonowanie spółki jest z ekonomicznego (gospodarczego) punktu widzenia nieuzasadnione. Chodzi o każdy ważny powód w znaczeniu obiektywnym. Ustawodawca rozstrzygnął, że takim ważnym powodem jest naruszenie art. 56 k.s.h., ale nie precyzuje, jakie mogą być inne ważne powody. Rozstrzygnięcie to pozostawione jest wspólnikom, którzy mogą to ustalić w umowie spółki, a także może to być uczynione w żądaniu skierowanym do sądu. Ważny powód nie musi wiązać się z winą wspólników. Mogą to być wszelkie działania i zaniechania. W szczególności: długotrwałe uchylanie się od obowiązku prowadzenia spraw czy reprezentowania spółki, niewniesienie wkładu na żądanie spółki, zobowiązanie się w umowie spółki do wniesienia wkładu do spółki, którymi wspólnik nie dysponuje, szykanowanie innych wspólników, nawet poza stosunkami spółki, wyjazd poza siedzibę spółki i utrata uprawnień przez wspólnika koniecznych do wykonania obowiązku świadczenia pracy, choroba itp.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że między wspólnikami istnieje konflikt, obie strony zresztą oświadczyły, iż nie widzą możliwości dalszej współpracy w ramach Spółki. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe dało podstawy by przyjąć, że zachodziły podstawy do uwzględnienia żądania powoda rozwiązania Spółki, zaś rozwiązanie to podyktowane jest ważnymi powodami, które zachodzą po stronie jednego wspólnika – W. S. (1). Poczynione ustalenia legły także u podstaw przyznania majątku Spółki powodowi z obowiązkiem rozliczenia się ze wspólnikiem z następujących przyczyn.

Wspólnicy M. K. i W. S. (1) mniej więcej od roku 2014 nie mogą się porozumieć w kwestii prowadzenia spraw Spółki. Zarzewiem konfliktu stały się niejasności, które niejako wyszły na jaw w wyniku kontroli prowadzonej przez Urząd Marszałkowski, prowadzonej w związku z przyznanym Spółce dofinansowaniem na realizację inwestycji budowy Stacji Diagnostycznej Kontroli Pojazdów. Niejasności te spostrzegła także E. U. (2), zajmująca się przez pewien okres organizacyjnymi sprawami Spółki, powzięła ona podejrzenie co do prowadzenia „podwójnej” księgowości przez pozwanego, który część usług ewidencjonował w zeszycie, nie przeprowadzając ich przez kasę Spółki - o czym poinformowała powoda.

W okolicznościach niniejszej sprawy istotne jest to, że sprawami Spółki zajmował się w zasadzie jeden wspólnik – W. S. (1). Możliwość samodzielnego decydowania o sprawach Spółki była warunkiem pozwanego jaki stawiał przed podpisaniem umowy. Strony w związku z tym, w umowie postanowiły o prawie pozwanego do samodzielnej reprezentacji (§7 umowy) oraz o możliwości zaciągania zobowiązań do kwoty 350.000,00 zł (§8 umowy). Ponadto powód udzielił pozwanemu w dniu 17.05.2012 r. pełnomocnictwa do reprezentowania i zaciągania zobowiązań w imieniu Spółki, w szczególności do samodzielnej realizacji zadań i dokonywania działań w zakresie związanym z realizacją projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego wynika ponadto, że powód zasadniczo nie interesował się sprawami Spółki, czasami pojawiał się na miejscu budowy Stacji, we wszystkich sprawach działał w zaufaniu do pozwanego, który faktycznie zajmował się realizacją całej inwestycji zamierzonej przez strony (budowy Stacji).

Tak ukształtowane stosunki (...) Spółki (...) doprowadziły w istocie do szeregu nadużyć ze strony pozwanego i jak ustalił Sąd przeciwko niemu prowadzone są liczne postępowania karne. Pozwany w pierwszej kolejności podjął działania godzące w interes Spółki - dopuścił się działań konkurencyjnych na jej szkodę. Na gruncie art. 56 § 1 i 2 k.s.h. wspólnik obowiązany jest powstrzymać się od wszelkiej działalności sprzecznej z interesami spółki. Wspólnik nie może, bez wyraźnej lub domniemanej zgody pozostałych wspólników, zajmować się interesami

konkurencyjnymi, w szczególności uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako wspólnik spółki cywilnej, spółki jawnej, partner, komplementariusz lub członek organu spółki.

Wynikający z ww. przepisu zakaz konkurencji stanowi konkretyzację ogólnego wymogu lojalnego współdziałania wspólników w interesie spółki. Działalność konkurencyjna nie jest bowiem zgodna z ciążącym na wspólnikach obowiązkiem wspierania i rozwijania spółki. Przepis art. 56 k.s.h. służy również interesom spółki w takim zakresie, że cała działalność jej wspólników ma być skierowana na jej dalszy rozwój, a nie na wspieranie innych, konkurencyjnych spółek lub prywatnych interesów poszczególnych wspólników. Zakaz konkurencji polega na zabronieniu dokonywania wszelkich czynności, które można uznać za godzące w interesy spółki, ale tylko takich, które wiążą się z konkurencyjnym współuczestnictwem na rynku. Zajmowanie się interesami konkurencyjnymi może dotyczyć każdej formy prowadzenia działalności gospodarczej, w tym także przez przedsiębiorcę jednoosobowego, która jest konkurencyjna (tak SA w Warszawie w wyroku z dnia 3 lutego 2009 r. I ACa 550/08, LEX nr 1120153).

W realiach niniejszej sprawy niesporny był fakt, że pozwany od 1989 r. prowadzi warsztat samochodowy w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej, gdzie przeważającą formę działalności stanowi lakiernictwo. Na stronie internetowej prowadzonej dla tej działalności, pozwany oferował także usługi, które mieściły się wyłącznie w zakresie działalności Spółki, przy czym brak było możliwości zidentyfikowania, że działalność taką prowadzi właśnie Spółka. Powyższe powodowało mylne przekonanie, że jednoosobowa działalność gospodarcza pozwanego ma bardzo szeroki zakres, od blacharstwa począwszy, przez diagnostykę, naprawę samochodów, skończywszy na myjni. Powyższego nie można z pewnością uznać za działania promujące Spółkę, pozwany nie wyjaśnił też przekonywująco dlaczego nie utworzył odrębnej domeny internetowej właśnie dla Spółki. Jego twierdzenia, że jest przedsiębiorcą rozpoznawalnym na lokalnym rynku, a przez to „dawał swoje nazwisko” reklamując niejako Spółkę są niewiarygodne, albowiem wejście na stronę internetową Spółki odbywało się przez jego stronę (poprzez tzw. odesłanie). Zasady doświadczenia zawodowego i życiowego pozwalają Sądowi przyjąć, że takim rozwiązaniem zainteresowany był przede wszystkim pozwany i to on na takim rozwiązaniu przede wszystkim korzystał finansowo.

Działalność pozwanego na szkodę Spółki wiązała się także z brakiem regulowania na jej rzecz należności za zużycie mediów (wody i prądu) w ramach prowadzonej myjni samochodowej. Pozwany dokonywał dowolnych wpłat w wysokościach arbitralnie przez siebie ustalonych, pozbawiał tym samym Spółki należnego z tego tytułu zysku. Nie chciał się także zgodzić na zamontowanie odrębnych liczników dla myjni, a także na urynkowanie czynszu za dzierżawę nieruchomości pod myjnię, płacąc Spółce czynsz nieodzwierciedlający wartości rynkowej przedmiotu dzierżawy. Odrębne liczniki zostały zamontowane dopiero po ustanowieniu przez Sąd Zarządcy przymusowego.

Kolejnym działaniem na szkodę Spółki były czynności podejmowane przez pozwanego w trakcie realizacji inwestycji. Wbrew postanowieniom Umowy o dofinansowanie, pozwany nie wyłonił w trybie przetargowym Generalnego Wykonawcy inwestycji, powierzając roboty budowlane swojemu znajomemu. Zaciągał także u Generalnego Wykonawcy pożyczki, które wpłacał na konto Spółki, po czym ich nie zwrócił pożyczkodawcy. Skutkiem powyższego był brak podpisania przez Wykonawcę odbioru końcowego. Mimo tego, dokumenty finalizujące inwestycję zostały złożone przez pozwanego w Urzędzie Marszałkowskim, który to Urząd po wszczęciu postępowania kontrolnego złożył zawiadomienie do prokuratury m.in. o przedłożeniu sfalszowanych dokumentów oraz o doprowadzeniu do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Postępowania są w toku. Z pism kierowanych do sprawy przez Marszałka Województwa wynika, że wobec Spółki może zostać zastosowana korekta 100% dofinansowania, co oznaczać będzie obowiązek zwrotu przyznanych środków unijnych (blisko 2 mln złotych). Wbrew stanowisku pozwanego fakt ciągłego nierozliczenia Inwestycji oraz wychwycone w toku przeprowadzonej kontroli niejasności są istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Marszałek Województwa informował na bieżąco Sąd w swoich pismach o wykrytych nieprawidłowościach. Co prawda dotacja nie została jeszcze finalnie rozliczona, jednakże wyżej przytoczone okoliczności wskazują na duże prawdopodobieństwo, że zostanie zastosowania korekta dofinansowania w 100%. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika ponadto, że taki stan rzeczy spowodowany został zaniedbaniami i nieuczciwym postępowaniem pozwanego.

Istotne jest także to, że pozwany nie prowadził rzetelnie ksiąg finansowych Spółki, ukrywając niektóre dochody. Faktem jest, że spółka jawna nie jest zobowiązana do prowadzenia ksiąg rachunkowych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości. Sprawozdanie finansowe wykonuje się w oparciu o podsumowanie zapisów w podatkowej księdze przychodów i rozchodów oraz innych ewidencji prowadzonych przez Spółkę dla celów podatkowych, spis z natury a także inne dokumenty pozwalające na sporządzenie tego sprawozdania. Postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie wykazało w latach 2014-2015 funkcjonowania Spółki szereg nieprawidłowości szczególnie w zakresie ewidencjonowania usług, przyjęć gotówki oraz wypłat z kasy. Spółka w pierwszej kolejności nie zadbała o wprowadzenie instrukcji dotyczących rozliczenia gotówki i obiegu dokumentów. Pozwany nie zwracał się do księgowej Spółki o opracowanie takich instrukcji, nie opracowano też w Spółce żadnych wewnętrznych zasad rozliczenia zleceń czy ewidencji materiałów, stąd zeznający w sprawie pracownicy wskazywali bądź to na prowadzenie ewidencji zeszytach, bądź początkowo na wprowadzanie ewidencji do programu komputerowego.

W dokumentacji księgowej brakuje dowodów wpłat KP oraz wypłat KW – biegła szczegółowo wskazała brakujące numery w poszczególnych miesiącach – co oznacza, że przepływy finansowe nie były identyfikowane. Sporządzane raporty kasowe nie odzwierciedlały także faktycznej sprzedaży gotówkowej. W Spółce prowadzona była „podwójna” księgowość, która polegała na ewidencjonowaniu usług bądź wpłat w zeszycie i nieprzeprowadzaniu ich przez kasę. Nieprawidłowości opisane szczegółowo w opinii biegłego nie mają postaci omyłek rachunkowych czy też omyłek w księgowaniu (choć za takie są uznawane), lecz wskazują na działanie celowe i zamierzone, w którym to działaniu brał udział pozwany i jego żona M. S.. Wskazać należy także, że istotnie po ustanowieniu zarządy przymusowego Spółka zaczęła wykazywać nagły wzrost dochodów o około 30%. Ten nagły wzrost datuje się na okres marca 2016 r. tj. w czasie kiedy pozwanemu doręczono odpis pozwu oraz ustanowiono zabezpieczenie powództwa w postaci ustanowienia zarządy przymusowego. Również wtedy powód dokonał zmiany bilansu za rok 2015, co miało miejsce przez podwyższenie przychodów wskutek rzekomego odnalezienia niezaksięgowanych faktur przychodowych za maj 2015r. Wątpliwości budziły także pożyczki udzielane na rzecz spółki przez pozwanego i jego rodzinę. Kwestia ta jest o tyle wątpliwa, że po ustanowieniu zarządy przymusowego, działalność Spółki wykazywała płynność, nie istniała także konieczność jej dofinansowywania przez pożyczki od osób trzecich.

Zgodzić się wreszcie należy z powodem, że pozwany naruszał jego prawa do informacji o stanie i interesach spółki oraz przeglądania dokumentacji. Z zebranego materiału dowodowego wynika, że powód niejednokrotnie musiał prosić pozwanego o udostępnienie dokumentów (prośby składał na piśmie), prośby te musiał ponawiać, nie otrzymywał też kompletnej dokumentacji.

Podnoszone przez pozwanego okoliczności jakoby powód nie interesował się sprawami Spółki są chybione w świetle ustaleń poczynionych przez Sąd. Jak wyżej wskazywano, warunkiem przeprowadzenia inwestycji przez pozwanego, a także jego wstąpienia do Spółki było pozostawienie mu całkowitej dyspozytywności, co znalazło wyraz w postanowieniach umowy Spółki. Pozwany zatem działał sam, bo tak chciał, taki też cel przyświecał stronom. To, że pozwany prowadził działalność wcześniej i firmować chciał swoim nazwiskiem Spółkę oraz miał w zasadzie wolną rękę w jej prowadzeniu, nie oznacza, że miał prowadzić działalność z naruszeniem interesów drugiego ze współników.

W ocenie Sądu, postawa stron wskazuje na brak możliwości dojścia do rozwiązania sporu. Konflikt jest na tyle zaawansowany, że dalsze sankcjonowanie stanu rzeczy poprzez oddalenie powództwa o rozwiązanie spółki nie doprowadziłoby do oczekiwanego przez strony rezultatu. Wpływałoby to również negatywnie na pewność obrotu gospodarczego. Tylko jeden z dwóch współników ma dostęp do spraw i dokumentów Spółki, drugi współnik nie ma żadnej faktycznej kontroli nad nią.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe (w tym stanowiska przedstawione także na ostatniej rozprawie) w ocenie Sądu pozwalają uznać, że niemożliwe jest obecnie oraz w przyszłości prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa przez strony.

Powyższe okoliczności dały Sądowi podstawę do uwzględnienia powództwa w całości.

Przyznanie majątku Spółki na rzecz powoda uzasadniają nie tylko poczynione w sprawie ustalenia i poczynione wyżej rozważania, ale także fakt, że to z jego inicjatywy doszło do zawiązania Spółki, pozyskania funduszy na Inwestycję, a sama Inwestycja była jego pomysłem. Ponadto, co zdaniem Sądu istotne - jako wkład do Spółki powód wniósł nieruchomości i dokumentację niezbędną do przeprowadzenia Inwestycji, można zatem przyjąć, że bez niego nie doszło by do urzeczywistnienia się planowanego przedsięwzięcia. Sąd przyjął tym samym, że przyznanie majątku Spółki powodowi w okolicznościach niniejszej sprawy nie stanowi dodatniego przysporzenia na jego rzecz, łączy się bowiem z obowiązkiem wszelkich rozliczeń, w tym związanych z przyznaną dotacją ze środków unijnych.

Z powyższych względów orzeczono jak sentencji na podstawie wyżej powołanych przepisów.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Pozwany jako przegrywający zobowiązany jest zwrócić na rzecz powoda koszty niezbędne do celowej obrony i dochodzenia swoich praw.

Na zasądzoną kwotę 63.717,00 zł składa się: opłata od pozwu w łącznej kwocie 19.750,00 zł (opłata stała 2 000 zł za żądanie dotyczące rozwiązania Spółki + opłata stosunkowa w wysokości 17.750,00 zł obliczona od wskazanej przez powoda wartości przedmiotu sporu w zakresie żądania dotyczącego przyznania majątku Spółki), kwota 34.950 zł tytułem wynagrodzenia dla zarządcy przymusowego, opłata skarbowa od pełnomocnictwa 17 zł, wynagrodzenie dla pełnomocnika w kwocie 9.000,00 zł (na którą składa się wynagrodzenie taryfowe w kwocie 7.200 zł i kwota 1.800 zł tytułem wynagrodzenia za postępowanie zażaleniowe).